

Växjö universitet

Utvärderingsavdelningen
Brita Bergseth

2002-06-18
Reg.nr 641-1001-01

Ansökan om rätt att utfärda röntgensjuksköterskeexamen

Växjö universitet ges rätt att utfärda röntgensjuksköterskeexamen.

Ansökan

Växjö universitet har ansökt om rätt att ge röntgensjuksköterskeexamen, 120 poäng. För att granska ansökningar om denna examensrätt har Högskoleverket utsett en bedömargrupp. I denna grupp har ingått dr.med.vet. Kerstin Hjelm-Karlsson, Uppsala, (ordförande), universitetsadjunkt Bodil Andersson, Lunds universitet samt docent Bo Nilsson, Stockholms universitet.

Bedömargruppen har yttrat sig över ansökan till Högskoleverket. Yttrandet bifogas.

Bedömning

De sakkunniga bedömer att Växjö universitet har förutsättningar att ge en utbildning som uppfyller målen för röntgensjuksköterskeexamen och föreslår att universitetet ges rätt att utfärda denna examen. Gruppen föreslår dock att universitetet inom ett år lämnar en redovisning för vilka åtgärder man vidtagit med anledning av de påpekanden som görs i yttrandet över ansökan under rubriken Sammanfattande bedömning.

Beslut

Högskoleverket instämmer i de sakkunnigas bedömning och beslutar bifalla ansökan. Verket kommer inom ett år att följa upp detta beslut i enlighet med bedömargruppens yttrande.

Detta beslut har fattats av universitetskanslern efter föredragning av utredare Brita Bergseth i närvaro av avdelningschef Ragnhild Nitzler och kanslichef Lennart Ståhle.

Sigbrit Franke

HÖGSKOLEVERKET

Reg.nr 641-1001-01

Sid 2

Brita Bergseth

Kopia:

Utbildningsdepartementet

De sakkunniga

Yttrande över ansökan från Växjö universitet om rätt att utfärda röntgensjuksköterskeexamen

I. Utbildningsbeskrivning

Utbildning för röntgensjuksköterskeexamen inom utbildningsprogram, 120 p

I Växjö har sedan slutet av 60-talet bedrivits vårdutbildningar inom röntgenområdet. Utbildningen ges i dag som specialistutbildning med inriktning mot diagnostisk radiologi omfattande 55 p (fristående kurs för sjuksköterskor). Från och med ht 2002 avser universitetet att ge ett utbildningsprogram om 120 p för röntgensjuksköterskor, där huvudämnet är omvårdnad. Antalet studieplatser planeras till 20 per läsår. För utbildning inom detta program ansöker universitetet om rätt att utfärda röntgensjuksköterskeexamen.

Nuvarande grundutbildning inom områdena hälsa, vård och omsorg

Växjö universitet ger läsåret 2001/02 följande utbildningsprogram inom områdena hälsa, vård och omsorg

- ?? Sjuksköterskeprogrammet
- ?? Sociala omsorgsprogrammet

Vidare finns specialistutbildningar för sjuksköterskor inom flera områden, bl.a. specialistutbildning med inriktning mot diagnostisk radiologi, 50 p.

Utbildningens innehåll och organisation

Institutionen för vårdvetenskap och socialt arbete (IVOSA) är ansvarig för utbildningsprogrammet.

Utbildningsprogrammet består av kurser inom ämnesområdena omvårdnad 85 p och medicinsk vetenskap 35 p. I omvårdnad ingår radiologi med 15 p och yrkesspecifika studier med 35 p (varav 25 p inom diagnostisk radiologi). I medicinsk vetenskap ingår strålningsfysik och teknik med 15 p. Programmet kan kompletteras med ett examensarbete om 10 p, som då ger kompetens för kandidatexamen i omvårdnad. Inga valfria kurser förekommer. Den kliniska delen av utbildningen utgör 35 p (29 procent av utbildningstiden).

Universitetet redovisar kursplaner för samtliga kurser.

Tillgång till lärarkompetens

Undervisningen ges huvudsakligen av lektorer, adjunkter och timanställda lärare. För undervisning inom programmet finns att tillgå

- ?? inom omvårdnad: En och en halv tjänst som lektor och 17 adjunkter (varav fyra arbetar kliniskt)
- ?? inom radiologi: Sju specialitälkare
- ?? inom medicinsk vetenskap: En lektor samt två docenter, två adjunkter och en sjukhusfysiker
- ?? inom övriga ämnen: En halv adjunktstjänst i psykologi, sex adjunktstjänster i pedagogik samt två adjunkter i sociologi, varav en är utbildad röntgenassistent.

I lektorernas tjänstgöring ingår forskning och utveckling med 40 procent för disputerade lärare och 50 procent för docenter, och i adjunkternas med 20 procent.

II. Bedömning

Utbildningens styrkeområden

Lärarkompetens

Lärarkompetensen bedöms vara tillfyllest med undantag av lärare med erfarenhet från röntgensjuksköterskans yrkesområde.

Undervisning

Vid institutionen har en speciell lärare ansvaret för den pedagogiska utvecklingen, som bl a omfattar förbättring av examinationsformerna och rutinerna för olika former av utvärderingar. Återkoppling från de studerande erhålls via sk kursombud, som träffar denna lärare tre gånger per termin, då bl a schemaläggning diskuteras.

Regelbundet återkommande möten förekommer mellan prefekt/studierektor och studerande, där utbildningens kvalitet och åtgärder för kvalitetsutveckling diskuteras.

Områden att förbättra

Innehåll

Vi anser att utbildningen i anatomi behöver utökas. Enligt uppgift avser man visserligen att utöka anatomin på fysiologins bekostnad, men det är knappast rätt väg att gå, då även fysiologin är viktig och behöver ha minst den tidigare angivna omfattningen. Vi föreslår att den kurs där anatomi ingår och som samläses med sjuksköterskeprogrammet, betraktas som grundkurs och att utrymme utverkas inom programmet för ytterligare utbildning i ämnet för röntgensjuksköterskorna.

Vi anser att förtydligande behövs vad gäller

- ?? omfattningen av farmakologi, läkemedelslära och strålningsbiologi
- ?? inom vilken typ av vårdmiljö som yrkesspecifika kurser görs (innebär kliniska studier)
- ?? omfattningen av, innehållet i och kraven på fältstudierna (praktiskt arbete utöver klinisk utbildning)

Vi rekommenderar att man synliggör det radiologiska och tekniska innehållet genom att områdena radiologi samt strålningsfysik och teknik bli särskilda ämnesområden

Vi anser att kurserna i MRT, nukleärmedicin och ultraljud inte har en tillräckliga omfattning för att röntgensjuksköterskan ska kunna arbeta självständigt inom dessa tre områden. När det gäller MRT, vill vi föreslår en separat kurs med både teori och klinisk utbildning. MRT är ett område som snabbt utvecklas och röntgensjuksköterskan behöver goda kunskaper inom området. Beträffande nukleärmedicin och ultraljud föreslår vi att de studerande får en introduktion i teknik och metodik. Dessa områden kan med fördel erbjudas som fördjupningskurser inom en vidareutbildning.

Lärarkompetens

Antalet lärare med erfarenhet från röntgensjuksköterskans yrkesområde är begränsad. Det finns endast en adjunkt, med grundutbildning som röntgenassistent och examen i sociologi samt en timanställd röntgensjuksköterska med cirka 25 % tjänstgöring som har utbildning som röntgensjuksköterska. Att endast kunna repliera på så få lärare med yrkesspecifika kunskaper gör att situationen blir mycket sårbar. Vi rekommenderar att denna lärarbrist åtgärdas så snart som möjligt. Vi rekommenderar dessutom att de yrkesverksamma röntgensjuksköterskorna, som fungerar som handledare i den kliniska utbildningen, ges möjlighet till handledarutbildning.

I strålningsfysik finns kompetenta sjukhusfysiker att tillgå. Vi anser det vara viktigt att den kompetensen utnyttjas i utbildningen, speciellt i funktionen som examinator. Om så sker bör sjukhusfysikern knytas till universitetet på lämpligt sätt, t ex genom adjungering.

Organisation

Utöver vad som ingår i kurserna Omvårdnad, introduktion, 10 p och Omvårdnad, hälsa, 5 p bör Växjö universitet överväga att tidigarelägga vissa allmänna moment av såväl teoretisk som klinisk natur inom den yrkesspecifika delen av utbildningen, Vi anser att de studerande redan under första terminen bör komma i kontakt med den yrkesspecifika inriktningen av sin utbildning.

III. Sammanfattande bedömning

Vi bedömer att Växjö universitet har förutsättningar att ge en utbildning som uppfyller målen för röntgensjuksköterskeexamen och föreslår att universitetet ges rätt att utfärda denna examen. Vi föreslår dock att universitetet åläggs att inom ett år komma in med en redovisning för hur man åtgärdar följande punkter.

- ?? De utökningar av utbildningen i anatomi och radiologi som diskuterats ovan bör beaktas. Dessutom bör strålningsfysik och teknik samt radiologi bli särskilda ämnesområden.
- ?? En viss omfördelning av teoretiska och kliniska moment inom röntgensjuksköterskans arbetsområde bör genomföras så att de studerande redan under första terminen kommer i kontakt med den yrkesspecifika inriktningen av sin utbildning.
- ?? Eftersom en utbildning som leder till yrkesexamen är ett långsiktigt åtagande gentemot de studerande, ska en plan tas fram för hur bristen på lärare med specifik inriktning mot röntgensjuksköterskans yrkesområde ska avhjälpas.